

Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske

Razstava: SLOVENCİ MED PRVIMI PROTIFAŠISTI V EVROPI

Podnaslov razstave: TIGR in BORBA – to je junaška zgodba o prvem organiziranem odporu proti fašizmu v Evropi

Organizator razstave: Društvo TIGR Primorske (Ajdovščina, Goriška cesta 17) v sodelovanju z Narodno in študijsko knjižnico v Trstu (konkretno sta sodelovala Odsek za zgodovino in etnografijo pri NSK ter Odbor za proslavo bazoviških junakov pri NSK). Ostali sodelujoči partnerji: Sklad Dorče Sardoč Gorica, Kulturni dom Gorica, Občina Miren Kostanjevica, Javni zavod Miren Kras, Primorski dnevnik iz Trsta, Primorske novice d.o.o. Koper.

Razstava je bila prvič predstavljena 23. 1. 2024 v Evropskem parlamentu v Bruslju.

Vsebino razstave tvori skupno 13 velikih samostojnih razstavnih panojev (roll up) dimenzije 100 x 200 cm. Teksti so v slovenščini in v angleščini. Panoji imajo naslednje naslove:

Požig Narodnega doma v Trstu 13. 7. 1920 – tudi prikaz aktivnosti v Narodnem domu do požiga

Fašistično nasilje – opis naraščanja fašističnega nasilja po letu 1920, posebej še po letu 1922

Upor proti fašističnemu režimu – ustanovitvi protifašističnih organizacij TIGR in BORBA leta 1927

Prvi tržaški proces leta 1930 – opis procesa in ustrelitev štirih junakov na Bazoviški gmajni 6. 9. 1930

Časovnica - pregled dogodkov po letih na Primorskem od leta 1915 do leta 1941

Upor se nadaljuje – o delu TIGR-a, delovanje komunistov, Bratovščina sv. Pavla, Krščanski socialisti in duhovniki, narodni liberalci, Bratovščina Črni bratje – usoda 14-letnega Mirka Brezavščka, Štempiharji in Magnamonti – skupina plezalcev alpinistov

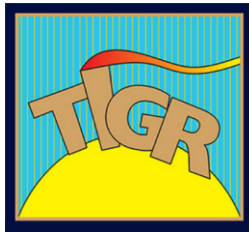
Iz delovanja organizacije TIGR – pregled delovanja tigrovcev, poskus atentata na Mussolinija v Kobaridu leta 1938, napadi na železniške proge v Avstriji, spopad na Mali gori 13. 5. 1941

Umetnost in kultura združena v boju proti fašizmu – cerkvene poslikave Toneta Kralja z domoljubnimi motivi in njegovo smešenje fašističnih in nacističnih veljakov, žalostna smrt pevovodje Lojzeta Bratuža

Pesnik Drago Bajc in goriški tigrovci – vipavski pesnik in tigrovec Drago Bajc je že leta 1927 v svojih pesmih opozoril na krvavenje Evrope (...ko so ječali tečaji Evrope...), o delu goriških tigrovcev združenih pri časopisu Edinost

Drugi tržaški proces – potek procesa z odmevi v fašističnih medijih in odmevi po svetu, ustrelitev 5 obsojenih junakov na Opčinah 15. 12. 1941

Protifašizem danes – poslanica miru organizatorjev razstave s prikazom fotografij udeležbe predsednikov držav v Narodnem domu v Trstu leta 2010 in poklon dveh predsednikov na Bazovici leta 2020

Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske

Celoto dopolnjujeta še dva panoja:

Uvodni pano z naslovom razstave in nosilci pobude, pano z zemljevidom Primorske in Istre z vrisano rapalsko mejo in kolofonom, ki prinaša informacijo o ustanovah in osebah, ki so sodelovale pri celotni pobudi in postavitvi omenjene razstave.

Nosilec projekta je Društvo TIGR Primorske, glavni sodelavec pri pripravi razstave pa ustanova Narodna in študijska knjižnica v Trstu, konkretno sta sodelovala Odsek za zgodovino in etnografijo pri NŠK ter Odbor za proslavo bazoviških junakov pri NŠK, ki je nastal že v mesecu juliju leta 1945 ter od takrat neprekinjeno neguje spomin na bazoviške junake ter stalno opozarja na trajno vrednost protifašizma v evropski družbi in civilizaciji. To je glavna nit celotne na panojih prikazane vsebine. Razstava pripoveduje zgodbo o slovenskem protifašizmu na Primorskem in v Istri. To je nedvomno slovenska zgodba protifašizma. Obenem pa je tudi zgodba italijanskega protifašizma in hrvaškega protifašizma, hkrati pa je to evropska zgodba.

O društvu TIGR Primorske

Spomin na vse, kar se je za Slovence hudega dogajalo pod italijanskim fašizmom, danes goji Društvo TIGR Primorske s sedežem v Ajdovščini. To je nevladna organizacija, ki deluje v javnem interesu in ne deluje na politični osnovi. Namen delovanja društva je negovanje spomina in rodoljubnih tradicij organiziranega primorskega protifašizma s prirejanjem različnih spominskih slovesnosti, kulturnih dogodkov, organiziranjem strokovno zgodovinskih posvetov, komemoracij in ostalih spominskih dogodkov, okoli 200 jih je na leto. To nalogo na tržaškem v Italiji odlično opravlja *Odbor za proslavo bazoviških junakov* pri NŠK Trst z vrsto množično obiskanih spominskih dogodkov. Društvo TIGR Primorske vsako leto izda več številčk svojega glasila *Primorski rodoljub*, izdaja zbornike z zgodovinsko vsebino, do sedaj pa je izdalo že več kot 50 knjig o zgodovini TIGR-a in primorskega protifašizma.